

ESZTERGOMI UJSÁG

VEGYES TARTALMU HETILAP.

TÖBB ESZTERGOMI INTÉZET S A BARSÍ GAZDASÁGI EGYLET
HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik e lap minden héten egy-szer; vasárnaponkint.

Szerkesztői szállás Buda-utczán
Taxner-féle ház az emeleten, hová a
kéziratok s előfizetési pénzek kü-
lendők.

KIADÓ, TULAJDONOS S FELELŐS
SZERKESZTŐ :

SÁNTHA IGNÁCZ.

13. SZ.

Előfizetési feltételek:

Félévre 3 ft — kr. o. é.

Negyedévre 1 " 50 " " "

Egy óra " 50 " " "

Egyes szám 15 kr. o. é.

Hirdetmények a legjutányosabb áron
vétetnek föl.

Előfizetési fölhívás.

A közügyeink, de leginkább a városunk iránti érdekeltséggel viseltető olvasó közönséget tisztelettel felkérjük, hogy a mult és mai számunkban megjelent, és ezentul vezércikként megjelenendő; szakértő levelezőnk által a helyi viszonyokhoz mért, borászati és pinczészeti értekezlet és több érdekes levelezések, új munka erők, s jobb berendezése által tartalmában sokat nyert, és így folytonos haladást tanusító „Esztergomi Ujság“-ot — a jövő aprilis, május és júnus hónapban vagyis e. é. vi. második negyedben — tömegesebb pártfogásban részesíteni sziveskedjék.

Az előfizetési föltételek lapunk homlokán olvashatók.

Az „Esztergomi Ujság“ szerkesztője.

Az esztergomi szőlőművelés és pinczekezelés.*)

(Folytatás.)

A program tervezve van, s szándékunk azt a tőlünk telhető leggyakorlatibb módon keresztül vinni; mindazáltal, mielőtt a sajátképi szőlőművelés és pinczekezelésről való értekezésünket megkezdenők, szükségesnek tartjuk megvizsgálni, valljon mely szőlőkertek birnak elegendő képességgel, kellő munkáltatás mellett, nemes bor létrehozására; és melyek ismét azok, a melyek hasonló körülmények mellett, meglehetősen mennyiségű ugyan, de minden iparkodás daczára mindég erőtlen és szesz nélküli bort szolgáltatnak.

Általános és régen ismert dolog, miszerint az

*) Mult számunkban közzétett cikkünk I. Részéből véletlenül kimaradt e pont: „Mikor és mi módon eszközöltessék a szőlőtöke nemesítése.“

éghajlat, talaj, fekvés, időjárás és a művelés a főtényezők, melyek a szőlőültetők minőségére és mennyiségére befolyást gyakorolnak; annál fogva kitűzött célunkat akként véljük elérhetni, hogy megvizsgáljuk, mennyiben kelle tényezőknek összeműködniök, hogy kedvező eredményhez juthassunk.

A) Az éghajlatról.

A leghiresebb szőlőültetvények és minden bordús tartományok a szélességnek 35. és 50. foka között fekszenek; a hova Franciaország, Magyarország, Erdély, Spanyolhon, Portugalia, Görög- és Olaszhon, Austria, Stajerhon és Karinthia számítandók.

A szélességnek 50. fokán túl a hideg időjárás sokkal korábban áll be, hogysen a szőlő teljesen megérhetnék; a 35. fokon alul pedig a hőség oly nagy, miszerint a szőlőültetvényeket öntözni kell, hogy a nagy szárazságtól megóvassanak. Miután pedig a bor, az első esetben savanyu és tarthatlan, az utóbbiban pedig, habár édes, mindazonáltal csak nagy fáradság és tetemes költség mellett termelhető, annál fogva ama tájak a bortermő vidékek közé többé nem számíthatók. Találhatnak ugyan kivételképen 50. fokon fölül is itt ott vidékek, melyekben kiváló fekvésöknél fogva, meglehetősen bor terem; p. Melnik vidékén Csehországban. Ugy szintén a 35. fokon alul is, p. Madeira igen jeles bort termel; de itt a tenger párolgása által előidézett nedvesség oly nagy mennyiségben gyűl össze, hogy az esőt kellőkép pótolja.

Magyar- és Franciaországnak legnagyobb része a 45. és 50. szélességi fok közt fekszik; s úgy látszik, miszerint a kegyes anyatermészet ezen vonalt, a bortermelést illetőleg, valamennyinél legjobban kitüntette.

Esztergom az éjszakai szélességnek körülbelül $47\frac{2}{3}$ foka alatt fekszik; következőképp majdnem épen közepén egyrészt a legszesesebb és legzamatosabb borokat szolgáltatató tájak, s másrészt olyan vidékek között, melyeknek bora minőségre nézve kevésbé érdemel említést.

Igen jól tudjuk, miszerint valamely helynek földrajzi fekvése nem elegendő az éghajlat meghatározására, hanem hogy a helyzet is nagy befolyással van erre. Hasonlóképpen tudjuk, miszerint Esztergom a Kárpátok és Nóriálpok ágai között mintegy katlanban fekszik, mely nyugat és éjszaknyugat felül nyitva áll; azért nálunk a hőmérséklet, ama tájakhoz képest, melyek ugyanazon egyenközi kör alatt, azonban a magyar mélysíki felső részén terülnék el, nem oly nagy; mindazáltal azt is tudjuk, hogy nálunk nyáron nem ritkán 28—30 foknyi meleg uralkodik, és így a nap heve elegendő arra, hogy a szőlőt legtökéletesebb érettségre hozza.

Annál fogva Esztergom, éghajlatát tekintve, ama szerencsés fekvéssel bir, mely szerint borainak minősége, ha nem is oly zamatteljes mint a délieké, mindazonáltal finomság és bouquet tekintetéből előkelő szerepet játszhatnék. Mégis tapasztaljuk, miszerint az esztergomi borok nemcsak ismeretlenek a világkereskedelemben, hanem hogy az itt termelt borok, nagy része még a középszerűsége is alig bir föltul emelkedni. Azért nyomozunk tovább, és vizsgáljuk meg, valljon a talaj nem-e oka e kedvezőtlen eredménynek.

B) A talajról.

Minden szőlőműves saját tapasztalása folytán tudhatja, miszerint a vinyegék, ha kövér, a természetből buzatermelésre szánt és azonfölül megtrágyázott földbe plántáltatnak, annyira felnőnek, miszerint azok, ha növésekben hegyeik lecsipetése által nem gátoltatnának, $1\frac{1}{2}$ sőt 2 ölnyi magasságra is emelkednének; míg ugyanazon vinyegefajok sovány talajba tiltetve, a legjobb esetben csak 3—5 lábnyira nyúlnak. Épen úgy ismeretes minden szőlőművelés előtt azon körülmény is, miszerint az előbbi talajnemben termelt bor csak a legszárazabb években eltartható hosszabb ideig, különben könnyen nyúlosodik vagy ecztesedik, és hogy legtöbb esetben hosszabb szállításra nem alkalmas, mivel megtörődik, és általában zamatnélküli; szóval, hogy

minőségre nézve sokkal hátrább áll azon bornál, mely oly szőlőből nyeretik, amely, ámbár közvetlen szomszédságban, az előbbivel ugyanazon fekvésű, s amint már említettett, ugyanazon vinyegefajjal beplántáltatott; de hegyoldalban fekszik, melynek földje sovány és nem trágyázott. — Ennek igazságáról legjobban meggyőződünk, ha meggondoljuk, hogy a nedves lapályokon a legizetlenebb és legerőtlenebb borok teremnek; holott a magaslatokon a legsoványabb mészföldben, vagy a még soványabb elporhadt porfir- és gránitkő tömegeken a legzamatos és legszesesebb borok nyeretnek.

Ebből következik, miszerint a vinyegének buja és erőteljes hajtása a természetből bor minőségével semmi arányban nem áll, és hogy az erős hajtásnak mesterséges t. i. trágyázással való előidézése által, mennyiségre nézve nagyobb eredmény eszközölhető ugyan, de ez mindég a minőség rovására történhetik. S ebből világosan kitünik, miszerint a szőlősz már a természettől a legsoványabb, s gabbanemek természetére alkalmatlan talajra van utasítva.

E fölött elmélkedve, elnem maradhat, miszerint a Teremtőnek mindenhatósága és bölcsessége előtt mélyen meg ne hajoljunk, ki mindent oly czélszerűen tudott felosztani!

(Folytatjuk.)

K . . n.

„A költő bánata.”

Asztalánál ül a költő,
Mélyen redőzve homloka
Talán a dallfának is
Van mindennapi bánata?

Van bánata; de nem olyan
Mint sok más egyéb emberé...
Vagy van-e, ki az öröm s bűt
Jobban, miként ő érzené?

Van bűja a dallfának:
Látva szenvedni nemzetét;
De még nagyobb, ha nemzete
Nem érti meg költészetét!!

Vatal Gyula.

TÁRCSA.

A sziget királya.

(Kalandszerű elbeszélés.)

Közi: Vatal Gyula.

Montepin Xavér francia journalista nem rég egy kézirat birtokába jutott, mely a legritkább kalandokkal van telve, kalandok, ha nem is igazak, legalább nem hihetlenek.

A részint szerencsés, részint szerencsétlen kalandhős neve Potard Bódog; született 1818-ban Vieille-du-temple utcáján, atyja czipész és kapus volt...

Potard Bódog ifju korában párisi naplopó vala, mint sok egyebek, kiknek mesterséghez nincs kedvük; már elérte a 20-ik évet, (tehát 1838.) mi-

dön egy vándorló angollovarda személyzetéhez szegődött... Directora egykor azon fölszólítással lép meg, hogy nem volna-e kedve vele Amerikába áthajózni, miután ismerte Bódog rendkívüli ügyességét a gymnastikai mutatványokban, a lovagi játékokban is nagy hasznát vehette.

Bódog beleegyezett, az egyesség meglőn kötve, havonkint 500 franknyi díj rendeltetett számára. Ezer franknyi előleget vett föl, melyen fegyvereket, vadászöltönyt s más egyéb szükséges tárgyakat vásárolt, melyeket, mint hallá, a vadnép igen kedvelt.

Néhány hét múlva az — Arianne — hajó az egész társasággal, köztük, műlovagok, clown-ok, táncosok és tánczosnőkkel elhagyta Europa partját Mexikóba vitorlázandó.

Midőn a hajó több napig tartó kedvező szélcsendben mindinkább célja felé közelednék s a tiszta tenger hullámain háborítlan lengetné vitorlát, hirtelen egyike azon viharoknak támadt, melyek a regényírók, költők és festők által már oly számtalanszor lőnek ecsetelve.

Arianne aggasztó helyzetbe jutott; három napig dühöngött a vihar szünetnélkül, s a hajó végre annyira meglőn rongálva, hogy kapitánya parancsot adott, a csolnokokat tengerre bocsátani, hogy ekként legalább az utasok menekülhessenek meg... Bódog fölkészült, fölvette vadászöltönyt, fegyverét s vadász-táskáját, puskaporos saruja vízmentes volt.

— Ha most — mondá magában — a vihar vad, kietlen szigetre vetne is, elejthetek legalább egy vadat magam s társaim számára.

Rettentő pillanat volt az, midőn a három csolnok a hullámok kéjének adatott át. Az első alig telt meg menekülőkkel, már is a hullámroham a hajó felé hajtá vissza s összezuzta; a másodikat telve menekülőkkel a hajótól alig néhány ölnyire a fölzaklatott hullámhegy nyelé el, egyedül a harmadik öt-hat matróz által kormányozva, menekült meg s hagyta el Ariannét...

Potard Bódog, a ki hidegvérűséggel nézte a borzasztó jelenetet, átlátá, hogy a szerencsétlenek, kik vetélkedve rohantak a mentőcsolnokokba, menthetlenül elfognak veszni, nyugodtan a hajón maradt. — A halál, halál! — gondolá — mintegy itt vagy ott! — Bódog várt, reménylt!

Beállt ekközben az éj. Majd észrevette, mint közelgett a hajó végső elpusztulásához, mint nyomul be a víz annak rontsolt tenekén. Még egy tompa moraj s az egész hajó a roppant mélységbe merült el... Az ifju kétségbeesve ragadá meg a sülyedő árbocz töredékét, s vele egyszerre tűnt el a vízszinéről. De a másik pillanatban már ismét a vízszinére jött, a dühöngő hullámjáték újra fölszínre hozá őt s ragadta magával... Negyvennyolcz óráig tartott halálos aggodalmak közt tengeri útja...

Bódog gyermekként sirt, szegény szüleire gondolt kiket elhagyott s kik reá bizonynyal átkokat szórnak.

Harmadnap reggel — a vihar még egyre dühöngött — érezé Bódog erejét lankadni s elszibbadt kezei önkénytelenül bocsáták el a roncsolt árbocz mentő szálát; majd egy rohanó hullámármagával ragadta őt. Az ifju lelkét Istennek ajánlá föl. — — — — —

Midőn magához tért, a forró napsugaraktól kellemesen átmelegített parti fővényen találta magát. A tenger mélyebben medrébe vonult, a part szélétől közel háromszáz lépésnyire volt a tenger vize.

Fölemelkedett s körülnézé magát. Szívmegrádagó tájkép tárult most eléje, egészen közelében kokospálma liget terült el, melynek gyümölcse kedves eledelül kínálkozott.

Bódog úgy érezte magát mint egykor Robinson. Indák és bambusgyökerekből font gunyhó volt lakhelye, és illatos fű ágya, forrás vizet ivott, s tektonöncztojás s kokuszdióval táplálkozott... Egy hónap múlva megunta e vad életmódot; elhatározta megismerkedni a tájjal, hol oly csodálatos módon menekült meg; fegyverét vállára vetve mindinkább beljebb távozott a parttól, kies, gyönyörű szépségei közt a mindenható természetnek... Három nap múlva hősünk a sűrű pálymaerdőn áthatolva nagy sikátorra jutott.

Nagy zaj ütötte meg füleit, s mig körülnézné magát barnás sárga emberfajtól volt körülvéve, kik nyilaikban mérgezett vesszőket viseltek, kezeikben csillogó kések és fejszéket forgatva ujjongának... Bódog kezdetben igen megijedt; de szerencséje volt, hogy a veszély nagyságában hidegverűsége ritkán hagyá el... Dupla csöveiben jóllehet golyó rejlett, de mit tehetett evvel, 50 vadember ellen. Általa, hogy veszve van, ha lövést tesz; csövével ragadá tehát meg fegyverét s midőn a vademberek feléje közeledének, köralakban forgatta körötte.

A vadak meglepetve visszahuzódtak; mialatt hősünk többeket földreterített közülök... Majd összecsoportosultak. Mialatt azonban nyomait kutatták, egyszersmint időt adának neki mindbellebb hatolni a sűrűségbe. A félelem szárnyakat kölcsönözött neki. Nemsokára ismét rengett az erdő a vadak üvöltéseitől... Hősünk előtt terjedelmes mocsár állott... mit tegyen? merre folytassa útját?... Megy a mocsár szélén megpillanta egy óriási pálmát. Számtalanok előtt lehetlennek tűnt volna föl az óriási fa megmászása, de hősünk ki oly jeles mászó volt, nem tartá lehetlennek... Rövid és gyors töprenkedés után megragadá a vékony és hajló pálmatorzset s ritka könnyűséggel emelkedett a magasba, néhány perc múlva az óriási palma hajlongó koronájában pihent meg. Innen nézdele le az alatta elterülő mocsár növénydús vizére, melyben kifáradva nyugodott egész vadló csorda, tulrészt pedig sűrű erdő koronázá.

Néhány pillanat múlva a vadak is a mocsárhoz értek, s meglepetve tekingetének szökevényük.

után... Megpillantván őt az óriási pálma koronájában, szivrázó ordításban törtek ki, s számtalan nyilvesszöt bocsátottak feléje iveikből, de a fa oly óriási volt, hogy hozzá nem juthattak el... Hősünk nyugodtan tekintett le rájuk.

— Ha az alkony beálltáig kezeitekbe nem juttok, úgy ne is számítsatok reám — mondá magában.

(Folytatás.)

Városunk mozgalmi.

— *Nyitrai püspök* ő méltósága váratott Ő Eminenciája által e napokban; de a zordon idő miatt meg nem érkezhettek.

— *Kinek a városi élet* folytonosan untató egyformaságáról fogalma van, elevenen gondolhatja hogy mily kedvesen hatott reánk e f. hónap 13. 14. 15-ik meleg napjai, s mily örömmel szemléltük f. hó 13-án megkezdett és 16. végképen befejeztetett hajóhidunk berakatasát. És ime alig két napja, a három napnál tovább mulató vendégnél is alkalmatlanabb ez idei harmadszori tél, mely ismét sűrű havazással köszöntött be: a hidat korlátlan hidegségével ismét kiszedette. — Kis Dunánk jéggel van elborítva, nagy Dunánk folytonosan zajlik, a malmok ismét téli szállásaikra vonultak, a szánkok csörtetése, hónap nyomunk alatti csikorgása azt hitetné el velünk, hogy ismét a farsang napjait fogjuk élni; harangjaink komoly zúgása azonban az ellenkezőről győz meg bennünket éreztük; hogy böjt van és jubilaumunk, és így a szó szoros értelmében ismét a templom és szobáiban cselekvés és komolyság napja virradt reánk. Azért nem veszünk ám bucsut, a multkor megjelent három napi kies tavaszi vendégtől hanem várva várjuk, hogy mielőbb megörvendeztetend, és a társadalmi életünkre, melyre — mi tagadás benne — a leverő anyagi körülményeink nagy hatással vannak, nem levén kevés terményeinknek ára, de még a meglevőt sem lehet illő áron eladni — vidorabb szint öltend, és bizton reméljük, hogy a kereskedési és egyéb piaczi forgalomnak új lendületet adó közlekedésünk fő eszköze, álló hidunk néhány nap mulva ismét vissza fog rakatni. Addig is tehát míg a természet virágos országának élvezetében és a kecsegtető égi madarak csevegésébe közösen részeseülhetünk. Isten velünk!

Szerk.

— *Szinészetről.* Lapunk bezárásával esett tudunkra, hogy Völgyi György igazgatása alatti szini társaság — a városunkban legutóbb meglehetősen sikerrel játszott, Dráguss Károly volt igazgató alatt működött 20 személyből álló kiválogatott tagjaival — szándékozik 8 választott s többnyire új szindarabokat a tisztelt közönségnek bemutatni; nevezetesen: *Lelencz.* Egy új földesur. Király házasodik. Nem szabad a királylyal tréfálni. Gályarab. stb.-vel — Völgyi, ki már többször részesült városunk pártfogásában, jól tudja, hogy az ide való közönségnek követelése nem tuzottak; de azért megkívánja, hogy erkölcsi érzelmeivel összehangzóan működjen. Hogy tehát városunk a társaság iránt meleg részvétellel viseltesék, feljogosítva érezzük magunkat Völgyi urat figyelmeztetni, miszerint a nemzet művelődése, erkölcsisége, és a hazafiság ildomos korlátjain túl ezután se terjesz-

kedjen. Annál is inkább mert szigorú és lelkiismeretes ám ami recensensünk!

Szerk.

— *Folyó hó 21-én tartatott meg* már több évek előtt alakult városunk temetkezési egyletének közgyűlése, mely alkalommal páratlan buzgalmáról ismeretes s köztiszteltben álló Zalka János kanonok ur ő nsága általános szótöbbséggel annak elnökévé választatván, azt a városunk közérdekei iránt viseltetett meleg részvétellel és nemes érzelmeit élethűen előtűkröző forró szavakkal megköszönvén egész készséggel elfogadni méltóztatott.

— *Ebadó.* „Idők Tanuja“ szerint Buda város tanácsa ebadó behozatalán törekszik, s a pesti tanácsot is fölhívta, hogy vegyen részt e tárgy fölötti tanácskozásában.*

Vegyes hírek.

□ *Amerikában* vasból is próbálnak papirt készíteni. Nemrég érkezett Birminghamba egy levél, mely a legvékonyabb vaslemeze volt irva, e vas levél-papir csak egy ezredrész hüvelyk vastag; másfélszer oly nehéz, mint egy közönséges levél-papir és rendkívül szilárd és tartós.

□ *A föld népessége,* az „Abeille medicale“ szerint 1288 millio. A kaukazi faj 369 millio, a mongol 552 m. az aethiopiai 190 m. az amerikai 1 m. a malayi 200 millio. Említett lap ezenkívül 3604 élő nyelvet különböztet meg a föld területén és ezer vallást. Évenként 333,333,333 ember hal meg; naponként 91,954; óránként 3730 s minden másodpercre egy halálozás számítható.

□ *Az orosz kronstadti újság* (Messenger de Kronstadt) szerint mult február 2-án ott ritka égi tüemény mutatkozott, nevezetesen a nap mellett kétfelől kétfényes nap látszott, a valódi nap és mellék napok közti tért különös színvegyület töltötte be, mely a valódi nap szélénél sárgás zöld, a melléknapok szélénél fénylő veres volt, a melléknapok ellenkező széleiről üstökösök farkaihoz hasonló fényes fehér sugarok löveltek. Efelé levegői tüemények nem ritkák azon északi vidéken.

— *Görögországban* divatba kezd jönni a holttestek megégetése, arra rendelt alkalmas helyen, honnét a hamvat összeszedik s átadják a meghalt családjának, mely azt urnákba (csinos edényekbe) teszi s a szobában tartja.

H—gy.

× *Tu-Duc,* a kegyetlen, türelmi edictumot adott ki a keresztényekre. Csak becsülettel tartsa meg. R—o.

× *Ekaterinoslav* mellett Seyfort jószágán egy hún vezérnek fejedelmi ékeit fedezték fel. Egy diadém amethyst cameával, romai vésés, két futó szarvast ábrázol; egy nyakláncz, serleg, s kis szelencze zsiradékra, melylyel az asiai sivatagok lakói kardjaikat ma is szokták kenni, hogy a rozsdától megóvják. Az ékek anyaga tiszta arany, a munka ritka finom és tökéletes. R—o.

+ *Arany és ezüst szállitmány.* Körmöczbányáról feb. 21-én este nagy arany- és ezüst-szállitmány érkezett Bécsbe rudakban, és adatott át a pénzverdének.

+ *Magyar ruha francia bálon.* A francia külügyhi vatalban feb. 20-ikán adott jelmezes bálban egypár ma-

* Nem ugyan azért, mintha a jelenlegi adót keveselnénk, hanem azon czélból, hogy az utcáink azon esetre azoktól megtisztulnának — jó lenne talán az „Ebadót“ itt is behozni(?)

gyar viselet is magára vonta a figyelmet. Az alakosok francziák voltak.

+ *Kolozsvártt rovar eső hullott a napokban*, mint a „Korunk“ írja. Délben, tiszta időben több vadász a Kajántó torkolatánál csak arra ébredt, hogy kalapjuk kopog, s veszik észre, hogy bogarak hullnak reájuk, melyek leérvén, a hóba hirtelen befuródtak. A vadászok többet behoztak magukkal; színök barna, alakjuk és nagyságuk közönséges vékony hernyóé, lábuk csak hátulso részükön van. Néhány példány az erdélyi muzeum birtokába jutott.

F—k.

— *A Sanci-gyémánt*. A híres Sanci-gyémántot Sir Jamsetjee Jejeebhoy megbízásából Ganard ur 20,000 font sterlingen vette meg. E gyémánt története igen érdekes. A burgundi Bátor Károlytól a Sanci-család birtokába jutott, mely saját nevével nevezte el; később mint francia koronázási ékszer XIV. és XV. Lajos koronázásánál ragyogott, 1789-ben a Tuilerák kirablása alkalmával ellopták s VII. Ferdinand spanyol király nevének birtokába jött, ki Godoynek ajándékozta. Godoytól a Demidoff családhoz, mely utolsó birtokosa volt.

— *Uj világitó gáz*. Párisban uj gázzal kezdenek világitani, mely veszélyes versenytársa lesz a közséngáznak, mely fényes világú, olcsó s az egészségre nézve ártalmatlan. Neve, izoard-gáz. Vizgőzből és kátrányból készítik.

Z. H.

* *Az erdélyi inségről* a „Kol. Közl.“ sötét képet terjeszt a közönség elé: „A székelyek kibujdosnak az országból, az oláhok a rothadt tengeri miatti betegségben halnak, melyet az orvosok éhtiphusnak neveznek. Az ország piaczaian a gabona vékája ötven-hatvan kron jár, arany tisztabuzát vásároltak mult héten 1 ft. 10 krjával s a mindenéből kipusztult nép elrothadt tengerit eszik, mely megöli. Mondják, hogy Kolozsmegyében s a mezőségen már hivatalosan van constatirozva az éhség miatt keletkezett ragályos betegség; s hogy az ország kormányzója saját felelőségére Kolozsmegyébe néhány ezer forintot utalványozott; — az országos gazdasági egyesület fölliratot intézett e kérdésben a kormányhoz, s egyszersmind tervet alapított meg, hogyan lehetne a nyomort társadalmi uton enyhíteni.“

* *A halál büntetést* legközelebb Olaszországban is elfogják törölni.

Sz. H.

* *A Széchenyi-szobor felállításának* helyeül a nm. m. kir. helytartótanács, mint t. olvasóink emlékezhetnek, nem engedte meg a lánczhidtért megválasztani, hanem ily helyül közvetlenül az Akademia-palota előtti tért ajánlá. Mint a „P. Lloyd“-ban olvassuk, a *Desseuffy* Emil gr. elnöklete alatti szobor-bizottság nem nyugodt bele az ilyen felsőbb elhatározásba s uj remonstratiót tesz ez ügyben.

* *Nagymélt. Haynald Lajos érsek* e hó 6-án Bécsbe utazott, honnan *Antonelli* bibornoktól vett utasítás folytán april 19-én Rómába távozik.

— *Erdélyben a mezőségen* egy titkos remondázó kompaniának jutottak nyomába, mely már évek óta üzé gaz mesterségét. Eddig 4 lótolvaj, több orgazda és 18 db. lopott ló került kézre.

— *Huszonkilenczedik gyermek*. Romuvilleben a

mult hetekben egy szegény asszony a 29-ik gyermeket szülte. Napoleon császár, amint ez esetről értesült, ajándékot küldött neki.

□ *A Beleznay-cirkus* nincs többé, — lebontották. Eszerént a Troost társulatával egyszerre tartá hattyudalát. A cirkus lebontása által a kert, melyben nyáronkint reuniókat tartanak, igen sokat nyert.

□ *Nincs vevő*. A pesti felső-dunasori házhelyek utóbbi elárverezésére egy vevő sem jelentkezett.

+ *Öngyilkosság*. A Ferencz-külvárosban Pesten egy éltés kereskedő, mivel sógorának 25 frttal tartozott, s ezt azonnal nem fizethette, saját házában fölakasztotta magát.

— *A mexikói sasrendnek* hat osztálya van: lovagok, tisztok, főtisztok, parancsnokok, nagykeresztesek, s nagykeresztesek nyakdiszszel. E rend jelvénye a mexikói sast tünteti elő, fején a cs. koronával, kiterjesztett szárnyakkal. Mellén keresztbe fektetett jogar s kard. A rend nagy mestere maga a császár, kancellarja pedig don Juan Almonte. A nyakdiszes nagy kereszt csak külföldi souverainek számára van rendelve a legtöbb fejedelem már megkapta e rendet; a lovag-szalag vörös zöld.

× *Elsülyedt falu*. Az Aetna kitörései folytán a Castanez falu, melynek statistikai források szerént, 2700 lakosa volt, elsülyedt. A közelebbi részletek hiányzanak.

□ *Renz circusának* betanított, híres elefántjai közelebb Pesten fognak vendégszerezelpni, a Suhr-circusban.

— *Fehér egerék mint divatczikk*. M. vasárnap Párisban az elegans egész és fél világ (demi monde) első tavaszi sétára jelent meg az utcákon. A nők ez alkalommal a divat egy legujabb találmányát mutatták be, mely fölülmulja még a madaras kalapokat is. Ugyanis, mint a magasabb elegancia jelvényét, zsebkendőjökben, keblökben, zsebben stb. szelid, fehér egerkéket (!!!) hordanak !!

× *Férjgyilkos*.) Trencsénmegyei Ocsadnica helység kovácsát, erőteljes egészséges férfit, műhelyében egy reggel halva találták. A gyanu nevére esett, ki elfogatván bevallá, hogy férjét ő fojtá meg éjjel.

— *Sajtos és Vida hirhedt rablók*, utolsó maradványai a Gelencsér-féle rablóbandának f. hó 12-én összezapás közben csendörök által agyonlövettek.

— *Öngyilkosság zenekíséret mellett*. Egy dresdai kereskedő, a mult napokban egy barátját, ki igen ügyes zongora játszó, hivatta magához s fölkérte, hogy egy gyászindulót játszzék. A kereskedő egy darabig csöndesen hallgatá a gyászindulót, majd hirtelen lövés dördült el, s a játszásba elmélyedt barát iszonyodva látja a vérében fetregő kereskedőt, ki revolverrel lötte magát agyon.

× *A császárfürdői helyiségeket* már szerelni kezdik a nyári idényre. Nemcsak az ásványvizekkel most már kellően ellátott fürdők, de a lakószobák is a lehető legnagyobb kényelemmel rendeztetnek be. A dunaparti sétat helyet pedig e télen át nagy fákkal ülteték be, minélfogva az eddig oly sajnosan nélkülözött árnyas sétat helyben sem lesz ezentul hiány. A fürdői konyhát illetőleg, szintén már eleve gondoskodnak, hogy a fürdővendégek igényeit a tekintetben is kielégíthessék. — Most már tehát egyéb nem hiányzik, mint hogy a közönség minél számosabban látogassa meg e csinos fekvésű, de egészségi tekintetben is hasznos fürdő helyiségeit.

+ *Görögországban* Tratania nevű faluban *Cacasis* Ilés áldozár a szent mise szolgáltatása közben hirtelen halállal kimulván, a hatóság vizsgálata folytán kitünt, hogy a gonoszság az áldozathoz való bort megmérgezte. I. T.

— *Vigyázatlan vétel.* Néhány nap előtt — írja a „P. L.“ — egy szerb jött egyik jónévű pesti pénzváltóhoz, és 5000 darab ezüst rubelt kínált eladásra. A czég elegendő pénzzel rendelkezvén, a szerb csakhamar 8000 o. é. forintot kapott a rubelekért. Későbbi vizsgálat alkalmával azonban azon kellemetlen meggyőződésre jutott a vevő, hogy mind az 5000 darab 1860-diki évszámmal van ellátva, mely évben az orosz pénzverdében számtalan csalás fordult elő, s különösen az ezüst rubeleket oly rossz ezüsből verték, hogy az orosz kormány kénytelen volt ezeket forgalmon kívül helyezni és beolvasztásukat elrendelni. Az említett 5000 db. ezüst rubel vevője, a beolvasztás költségein kívül, többet veszt 900 forintnál. Hallomás szerint még valaki szintén vett volna 10,000 db. ilyen ezüst-rubelt, s e mellett 3000 o. é. forintot vesztett. I. T.

Régi okmány.

(Vége.)

Secundus Testis Providus Stephanus Kovács, Concivis antelatae Cittis ibidem habitans, Annor. circit. 33. adjuratus, et examinatus, ad Pmissa De eo utri puncta, taliter fatet. Estve die 7. Marty az első Fatens Asszony, meg nem jelentette ugyan ezen második Fatensnek, hogy Notárius Grueber Lelke, már kilenczedik Iczakátul fogvást, hozzája járna, szabadulását Imádsága által kivánná, a kezét is, hogy jelenségtől oda adná, kérte, mely panaszára mondá ezen második Fatens, miért hogy ezeket előbb meg nem jelentette, hogy Pater Franciscanus Barátokat hivatott volna hozzája. Azért ezen Fatens az első Testisnek relatiójára azon Ijel, mind feleségestül nem alutt, hanem ugyanazon Ijel mint egy kilencz óra tájban, hallotta, miképpen a háznak padlásán Zörgött, dörömbözött, mintha egy hordót hentergettek volna, egy tyúk tojásnak fészültig, az asztalhoz való csapást, avagy ütését egy minémű Zibajjal jól hallotta, de mit szóllottak nem értette. Ennek utánna pedig, hogy ezen Fatens abban a második szobában történt Lármára ment volna, Láttá a jeleket, úgy mint az abroszon, asztalon, és az Papiros ablakon meg égetve, és a büdös kénköves füstöt érzette, s Láttá is azon szobában, kinek is azon decretált első Fatens Asszony mondotta, hogy Grueber Mihálynak a Város Notáriusának Lelke lett volna — ad 4-tum nihil.

Tertius Testis, Honesta Matrona Catharina Sinkovics, Contoralis antelati Fatentis Stephani Kovács — Annor Circiter 26. ad jurata Examinata fatet. per omnia, uti inmediate Secundus Testis, eiusdem Maritus, ad quarrum nihil.

Quartus Testis, Elisabetha Gerendás, Stephani cond. Gerendás, Relicta Vidua, in dicta Civitate degens et commorans, Annor circiter 50. adjurata et examinata fatet. hoc modo. Ennek a történt csudának harmadnappal előtte, aki ötödik Marty monda-

tik, hozzám jött, ugymond, azon Csáby Eörse egészen exhauriálva, és könyben borult szemével nehézségét énnekem így jelentette, mondanék, úgy mond, tenéked valamit, de nem merek, felevén ezen Fatens, mitt, mond ne fély! Jaj úgy mond, egy Tüzes Lilek jár hozzám, mondá nékie ezen Fatens, ha jó Lilek ne fély, és minekutánna az a csudállatos Lárma történt, akkor ezen Fatens is, azon Csáby Erzsébett házában menvén, Láttá a jegyeket, melyeket azon Lilek tett, és hallotta mint azon Csáby Erzsébettül, mint pedig másoktul, miképen történt, azon Lilekkel dolga, említett Eörzsébetnek, ad quartum nihil.

Quintus Testis, honesta Virgo Catharina Tóth filia nimiae Fatentis Elisabethae Csaby, adhuc in capillis, Annor, circit. 15. adiurata examinata fatet. Én úgy mond akkor Éjel is abban az szobában fekütem, de semmit sem hallottam, nem is láttam, hanem mikor az Anyámnak úgy mond a haját megégette a Lilek — akkor ébresztett engemet fel, hogy gyertya világot hozzák be, kijért midőn elmentem akkor fülem hallattára esett a csapás, és mikor beakartam vinni a gyertyavilágot, el alutt két izben, harmadszor szalmával gyujtva, úgy vihettem be az szobába, kiben asztán a jeleket Láttam, és a füstöt szemlélttem, aki azon jelekbül is füstölgött, Dereliquo nihil.

Sextus Testis Tenera Virgo, Elisabetha Tótt pariter filia memoratae Elisabethae Csáby, amorum circiter Novem. solummodo examinata fatet. taliter. Én ugyan az Anyám mellet úgy mond, egy ágyban fekütem, de ezekbül semmit sem Láttam nem is hallottam, s nem is tuttam, hanem már mikorra a Pater Barát eljött, akkor ébresztettek fel. De Reliquo ad omnia Puncta nihil.

Quibus ita fideliter peractis, et Serio examinatis praesentes Testium Fassionis, ad uberiozem, et majorem, rei istius Veritatem, conscripsimus, et suscriptione Nra, atque consveto Conittis Nrae sigillo munitas, extradeditimus. Loco, Die et Anno quibus Supra.

P. H.

Judex, et Jurati Senatores
Liberæ Raeg. Civitatis Strigoniensis.

Levelezések.

Tekintes Szerkesztő ur!

Megütöközve értettük, hogy Besze János volt 1861. orsz. gyűlési kedves követünket „szebb jövőnk kulcsában“ fejtegetett nagy horderejű pénzügyi művelését, különösen az „Üstökös“ nevetségesé teszi; — nem vevén tekintetben mennyi éjjel nappali fáradságába kerülhetett a haza boldogságára és gazdagságára törekvő szerzőnek eme remek művét elkészíteni, ahoz a még remekebb kulcsot feltalálni, de még azt sem fontolta meg, mi ok indította Besze Jánost különösen, hogy ily nagyszerű pénzügyi műveletbe bocsátkozott. Mi örömmel üdvözljük, hogy szeretett hazánk, s a birodalom minden népeire üdvöt hozó eszméhez s annak miképeni kiviteléhez az irányt

kimutatá, s hisszük: miszerint kedves szülöttének egyedül ő lehet legjobb mestere. Nagyrabecsüljük e téren tanúsított szilárd következetességét is, mert ezen pénzügyi műveletével nekünk esztergomi választóinak 1861-ki ígéretét beváltandja, midőn követül választása idejében megígérte, hogy nagy összegű két perczentes kölcsönt fog hozni városunkba, a tervben álló 4 kamattal törlesztendő tőke mellett alig haladná meg a 2 kamatot, s így követte választása alkalmával nem hiába czivakodtunk rokonainkkal, testvéreinkel.

Őszintén bevallva miesztergomiak még soha sem voltunk nyomorultabb helyzetben, mert amellet, hogy több éven át silány termésünk volt, igen csekély eladható terményeinket olcsó árért sem vagyunk képesek eladni, azért igen szépen kérjük Besze János urat, hogy addig is mig nagy horderejű pénzügyi művelete folytán bankói a szeretett haza és városunk felvirágzására közforgalomba jönnek, szebb jövőnk beszámításába csak 100,000 ft. kölcsönt is számunkra eszközöljön akár ezüstben, aranyban vagy más most folyamatban levő papírban és azt saját birtokára tessék betábláztatni, mert már mi hü választói a sanyaru idők miatt annyira elvagyunk az adósságba mérülve, hogy legjobb akaratumk mellett vagyonainkkal ötszörös biztosítékot nem adhatunk; ha mi csekély tiszta birtokunk lenne, az további hitelünk fenntartására szükséges, mert ha ezentul is ily sanyaru viszonyok nyomnak bennünket a 100,000 hamarabb elfogyhat, mint még ujra a négyezer millióból kölcsönözhetnénk.

Volt ugyan a megígért olcsó kamatu kölcsön mellett még egyéb ígérete is szeretet követünknek, a többi közt a 10 kros hus. — Ha Besze János tervelt pénzügyi művelete egyszer csakugyan valósággá leszen, nem hiszszük, hogy e másikat beválthassa; mi ugyan mint egyszerű természetők oly nagyszerű pénzügyi művelethez nem értünk, de arról nagyon kedves emlékezetünk van, midőn épen 1860. éven gazdagabb termésünket, különösen a tiszta buzának mérejét 6 ftal külföldre vásárolták, mig most a szűkebb termésű, de sulyát tekintve jobb minéműségű buzánkat 2 ftért alig tudjuk eladni; azon külföldi vásárlások által meglehet kétszer annyi pénz jött köztünk forgalomba, mint közönségesen lenni szokott; már pedig ha a kétszeres pénz forgalom a termény árát háromszorosítja, a tizszer annyi, — hogy sokat ne mondjunk — legalább negyvenszeresi, s így a mostani 16 kros hus fontja körülbelül 7 ftra emelkednék. No de semmi sincs a nap alatt tökélyetes, szívesen felmentjük e második ígérete beváltásától, csak az elsőt teljesitse; különösen vegye figyelmébe jelenlegi nyomoruságainkat és szegénységünket, hogy még a négyezer milliós bankóiból markolhatunk, az említettük kölcsönt mielőbb részünkre kieszközölje.

Többen.

Egy — Mexikóba utazó — esztergominak levelei.

(Folytatás.)

Fort France városa igen rendszeresen van építve, utcaí rendkívül tiszták, temploma meglehetősen tágas és igen csinos; továbbá van szép nagy sétahelye, színháza, melynek szervezete az itteni körülményekhez képest, igen kielégítőnek mondható, és számos emelete háza; csak hogy

az utóbbiak a nyáron át uralkodni szokott nagy hőség miatt,*) többnyire fából építvék; némely háznak földszint része téglából van ugyan rakva, de a felső emelet valamenyninél tisztán fából való, csupán a kormányzó laka egészben téglából van építve.

Mindez azonban koránsem jogosít fel arra, hogy a város azért kevésbé csinosnak nevezhető volna; sőt ellenkezőleg, az egész igen kellemes és Europa hegyes vidékein divó építészeti modorra emlékeztető látványt nyújt; mivel a faépületek többnyire kényelmes erkélyekkel s verandákkal ellátva és csinos faragványokkal diszitve vannak. Továbbá a házak legnagyobb része a legvirulóbb kertektől van körülvéve, melyekben a legpompásabb, nálunk csak üvegházakban nagy ügygyel bajjal tenyészthető, virágok a forró égöv eleven színeiben ékeskednek. Ha mindezekhez hozzá gondolja Ön, a különféle alaku és nagyságu karsu pálmákat, a terebélyes s illatos virágokkal ellátott fákat és bokrokat, melyek szintén virágzó felfutó növényektől ellepetnek, a ragyogó színezetű kajdácsokat (papagaj), melyek ama fák ágain hintázkodnak; ha végre e paradicsomi növényzetnek árnyékába ama csinos faházakat állitva képzele magának, akkor némi fogalma leend e szigetnek bájos természetéről. Szóval, én itt mindent csak kellemesnek és vonzónak találtam; s ha nem leendettem volna lekötve, legkevesebb sem haboztam volna itt letelepedni.

Most világos előttem, miként nélkülözhetik sokan hazájokat, a tropikus éghajlat alatt új hazát alkotván maguknak; hisz itt oly szép minden, miszerint a többi világról megfélekedve, éden virányain képzele magát az ember. Nem csoda tehát, ha számosan Európát, mely árnyékát sem nyújtja az itteni növényzetnek, könnyen elfeledhetik, és itt csak félig kedvező körülmények között némileg európai módon szervezett családi kört alapitva, annyira boldogoknak érzik magukat!

Deczember 18-án d. u. 4 órakor bucsut vettünk Martinique szigetétől s tovább vitorlázánk. A következő napokon igen szép és kedvező időnk volt. 21-én Hayti, vagyis St. Domingo szigete tünt föl láthatárunkon, melynek partjait 18 német mértföldnyi hosszóságban követtük, e sziget legszebb partjai mellett haladván. Elevenen tűnének elém ama szomorú képek, melyek annak idején „A sz. domingoi lázadás“ czim alatt az európai sajtóban vérszínekkel ecseteltettek, ama hajborzasztó kegyetlenségek, melyeket az itteni négercsászár a fehérek kiirtására kigondolt és végrehajtott.

Deczember 23-án d. e. 9 órakor Santiago, Kúba szigetének hajdani fővárosához érkezünk. E város tágas kikötőjének bejárása szépségre nézve mindent fölülmul; a hely oly kedvező és regényes fekvéssel bír, miszerint a város és környezetének páratlan panorámája a szemnek meglepő élvezetet nyújt. Santiago városa azonfölül igen szépen van építve és idáig tett utazásunkban minden eddig látott városok között bátran legszebbnek mondható.

Ámbár már Martinique szigetén a ruhaneműek, kivált lábbeli, sokkal drágább áron kelnek mint nálunk

*) Valószínűleg a gyakori földrengés miatt is.

Európában, mindazáltal Kubában az oly árucikkéért mesés magasságu, jobban mondva szemtelenségig felcsigázott árak követeltek. Egy pár kurta száru csizma, melynek ára nálunk 7–8 frt., itt 16 frton árultatik; sőt a gyümölcsfélét is p. narancsot banánát sat. itt drágábban fizették, melynek oka nagy részben abban keresendő, miszerint itt, mint spanyol gyarmatban, a francia pénznek becse kisebb; így p. 20 frankért itt csak 18-at adtak. Csak szivart, és pedig kitünőt, kaptunk olcsó áron. Ó ha oly jó szivart lehetne Pesten vagy Esztergomban ily csekély áron kapni! — Én bőven elláttam magamat vele, hogy a hátralevő utunk folyama alatt reánk virradandó karácsoni sz. ünnepek alatt, mézes mákos csikmák éldelethe helyett, legalább jó szivarra gyujthassak.

(Folytatjuk.)

Régiségek.

Bikol.

Ősi neve *Bikosku*,¹⁾ pusztá, gyönyörű regényes fekvéssel bir Süttőtől délre $\frac{1}{2}$ mfd. E pusztá ősi földesurai a Hunt Páznán²⁾ családból származó Marcell Zászlós ur fia Mikou és ennek fia Miklós voltak; mely birtokukat a szentkeresztii convent előtt (Conventus S. Crucis de Lelesz) 1304 elosztották. 1827-ben két földes ura volt, a felsőbbi részt Sissay Dávid birta, ki csinos kastélyllyal is birt, mely jelenleg is főnáll, mellette nagykiterjedésű

¹⁾ Vagyis Békáskő.

²⁾ A Hunt Páznánféle családról már értekezéseinkben több ízben emlékeztünk, érdemesnek találok azért bővebben róluk szólani. Kézai Simon, ki a XIII. század utolsó felében élt „*A jövevény nemeséről irt könyvében*“ e családot is fölemlíti. „Ezután jöve Hont és Páznán, két egy testvér; svábföldi eredetűpánczélos vitéz. Ezek ugyan vitézeikkel Magyarországon átutazva túl a tengerre igyekezének vala, de Gyeics vezér által letartatva utóbb sz. István királyt a Garam vizében német módra vitézi karddal övezték. Ezeket Kézai Simon. E család tehát még a vezérek korában telepedett meg hazánkban a XIII. és XIV. században róluk már igen sok okmányban tétetik említés. E testvérek eljöttétől nyerte *Hont* megye elnevezését. E nemzetségből származnak a Battyániak, Forgácsok, Kubinyiak és Ujhelyiek. Lásd Kézai Simon mester magyar kronikáját Szabó Károlynál 87. lap. Sz. István 1001-iki oklevelével melylyel a pannonhalmi apátságot alapítja a beköltözött két lovagot Poznanus és Cuntiusnak nevezi. Fejér Cod. Dip. I. k. 281. lap.

gyümölcsös kert van. Újabb időkben e részt Kovács János szerezte meg; az alsóbb részt a fentemlített évben Wetzelsberg született Sissay Eleonora birta, ki szinte kényelmes lakás és számos gazdasághoz tartozó épületekkel rendelkezett. Most a két rész egyesítve van. 1827-ben a helység 30 családban 118 katolikust számított; kik a süttöi plebániához tartoznak noha templomjuk is van jelenleg a hívők száma igen csekély, mely nem több 62-tónél. Császári adójuk 1827-ben 10 ft. 27 kr. a helység költségei pedig 7 ft. 5 $\frac{1}{2}$ kr. tettek.

Csáka Károly.

Az „Esztergomi Ujság“ utóbbi számában „Rendészet elleni schachterozás“ czím alatti közlés folytán, a kir. városi hatóság által vizsgálat tartatván, kisélt: hogy a közölt napon G. K. székálló legény, az utczán álló szolgálókkal pajzánkodva, csakugyan két három megölt csibét a mézsárszékből az utczára, a mondott szolgálók közé dobott. — G. K. ezen rendtelenségeért meg is kapta törvényes büntetését; — ámbátor pedig meggyőződve vagyok, hogy a kir. városi hatóság ily rendtelenségnek tudomására juttatását köszönettel veszi, még is kívánatos volna, hogy azokat a közlők, ne nagytársak, és két három csibéből — baromfi halmazt, azok csekély véreből pedig — vérézönt ne alkossanak, minden ily nagytárs az igazság rovására történvén; — egyébkint a városi hatóság által a mézsárszékekben eddig is csak visszaélésnek néha gyakorlott baromfi schachterozás folytatása, és pedig szigorú büntetés terhe alatt betiltatott.

S. G.

Irodalmi figyelő.

Megjelent és beküldetett: „*Erdészeti lapok.*“ A magyar erdész-egylet közlönye. Tulajdonos szerkesztő Wagner Károly; főmunkatárs Divald Adolf. Negyedik évfolyam. III. füzet Pozsony 1865. — Tartalma: A sarjerdő. — Az erdők mint esőzési tényezők a sík földön. — Különlélek: Az osztrák biradalomban fekvő kinestári vasgyárak bevételei, kiadásai és tőkái. — A mariabrunni erdészeti tanintézet akademiává alakittatik. — Szentítési eredmény fekvő boksákban.

GABNAÜZLET.

Esztergom, márcz. 25 én 1865. Mai hetivásárunkon a gabnaárak voltak:

Buza 2 ft. 50—80 kr. Kétszeres 1 ft. 80 kr. Rozs 1 ft. 60 kr. Arpa 1 ft. 30 kr. Zab 1 ft. 10 kr. Kukorica 1 ft. 20—30 kr. Bécsi mérő szerint. —n.

Nyomdahiba.

Mult számunk 96. lapnak 7-ik sorában 3000 forint helyett olvassd 300 o. forint.

Hirdetések.

Valódi Erfurti főzelék és Luczerna Lóhere magvak

legjobb és fris minéműségben legjutányosabb áron kaphatók,

FINCZINGER JÁNOS

fűszerkereskedésében főgymnasium átellenében Esztergomban.

Végleges eladás.

Alulírott boltjában található „Klattau“ gyárból küldött mindenféle **fehérneműeknek** különösen fehér és tarka **férfi ingeknek** — a gyártnajdonos beleegyezésével — **végleges eladatása** martius 12-én vette kezdetét. E cikkek az egész biradalomban legismertesebb és legjobb gyári készítmények; minthogy pedig azok a **gyári áron alul lesznek eladandók**, e végleges eladás pedig rövid ideig tartand, azértbízom a t. vevők tömeges pártfogásába, migmagam részéről azoknak **jóságáért és legpontosabb kiszolgáltatásukért** kezeskedem. Esztergom marc. 12. 1865.

Fried Arnold es. kir. dohány főraktárában.

Hirdetmény.

Mely szerint köztudomásra adatik, hogy a gőzhajó ügynőség mellett szigeti fáskertben, nagyobb mennyiségben és mázsánsként 35 kr-ért árultatik rostált

darabos kőszén,

ez olcsó tüzelő iránt körülményesebben értekezhetni a nevezett kertben lakó megbizottnál.

Alulírottak bátorkodunk a n. é. közönségnek tiszteletteljesen tudomására juttatni, hogy legközelebb nyitott raktárunkban Budauteza takarékpénztári épületben, mindentéle díszes virágok, koszoruk, ugyszinte halotti ruhák, szemfüdelek, valamint nagyobb és kisebb mértékre kívántató polituros és fénymázos koporsók ugy fiataloknak mint korosabbaknak készen felszerelve minden várakozás nélkül a legjutányosabb áron kaphatók

Kováts Antal asztalos m. és **Juhászik Emma** virág készítőné.